

Towarzystwo Chrystusowe jest jednym z nielicznych zgromadzeń zakonnych powstałych w Polsce, założone przez Polaka - kard. Augusta Hlonda, prymasa Polski, a jego celem jest służenie Polakom rozrzuconym po całym świecie. Po uzyskaniu niepodległości po I wojnie światowej Episkopat odrodzonej Polski nie mógł pozostawić bez echa wołań Polaków z całego świata o polskich księżach. Wobec takiej sytuacji pozostało Prymasowi Polski, kardynałowi Augustowi Hlondowi, jako protektorowi polskiej emigracji, zdecydować się na założenie nowego, polskiego zgromadzenia zakonnego, które poświęciłoby się pracy dla polskiego wychodźstwa. On też podjął się realizacji tego zadania.

W 1932 roku **kard. August Hlond** – dziś sługa Boży – założył nowe Zgromadzenie Zakonne – Towarzystwo Chrystusowe dla Polonii Zagranicznej. Na organizatora zgromadzenia wybrał Prymas **ks. Ignacego Posadzego**, kapłana diecezji poznańskiej. On to wcielał idee Założyciela w życie. Wiadomość o utworzeniu nowego zgromadzenia rozeszła się szybko po kraju. Kierowani hasłem «Na wychodźstwie polskie dusze giną», do nowopowstającego Zgromadzenia zaczęli zgłaszać się nowi kandydaci.

1 sierpnia 1936 roku pierwszy chrystusowiec przybył do Francji. podjął pracę jako duszpasterz pomocniczy przy polskim kościele Wniebowzięcia NMP w Paryżu. **Ks. Bronisław Kaczanowski** pracował od tego czasu przez dwa lata we Francji. Do posługi wśród polskich Emigrantów przybyli do Francji również bracia zakonnicy chrystusowcy – **brat Paweł Kleinschmidt** i **brat Andrzej Firc** zatrudnieni w PMK w Paryżu. Jednakże ich posługa była również bardzo krótka, przerwana przez wybuch II wojny światowej. Wybuch wojny przekreślił również wyjazd do Francji trzech nowych chrystusowców, księży, którzy mieli objąć od 1 września 1939 roku nową polską parafię. Gdy II wojna światowa uniemożliwiła chrystusowcom pełnienia misji Zgromadzenia wśród emigrantów we Francji, w pewnej mierze kontynuował to zadanie kard. Hlond, Założyciel Towarzystwa, który we Francji szukał schronienia przed Gestapo m.in. w Lourdes i w opactwie benedyktyńskim w Hautecombe.

Pierwszym chrystusowcem, który podjął pracę duszpasterską we Francji po zakończeniu II Wojny Światowej był **ks. Walery Przekop**, a następnie **ks. Florian Kaszubowski**.

Tymczasem kardynał Hlond, znając nagłą potrzebę na polskich duszpasterzy dla ludzi, którzy nie chcieli wracać do Polski Ludowej, w trakcie spotkania ze Współzałożycielem Towarzystwa Chrystusowego ks. Ignacym Posadzym, wydał polecenie, by przynajmniej kilku księży udało się z Pomorza do pracy wśród Polaków we Francji. Pod koniec 1946 roku do Francji przybył tylko jeden chrystusowiec **ks. Józef Grzelczak**. Pozostałym księżom władze PRL nie chciały wydać zgody na wydanie paszportu.

Wobec tak trudnej sytuacji, Przełożony Generalny skierował do Francji chrystusowców wyświęconych we Włoszech – **ks. Mariana Gutowskiego**, **ks. Zygmunta Sz wajkiewicza**, a także **brata Władysława Szynakiewicza** i księży, którzy po wojnie pozostali w Niemczech jako byli więźniowie obozów koncentracyjnych i przymusowi robotnicy – **ks. Zbigniewa Delimata**, **ks. Stanisława Malca**, **ks. Wiktora Mrozowskiego** i **ks. Czesława Kieka**. Dołączył

do nich w tamtym czasie **ks. Czesław Pawlak**, który wcześniej pracował wśród polskich emigrantów w Palestynie i w Egipcie.

Aby zaradzić nagłym potrzebom obecności polskich kapłanów we Francji, w latach **1951-1969** w **Hesdigneul** został założony nowicjat Towarzystwa Chrystusowego we Francji dla kandydatów zgłaszających się zagranicą Polski. Spośród wszystkich nowicjuszy, którzy przeszli tu początki swojej formacji zakonnej, dwunastu zostało wyświęconych na kapłanów.

Po «polskim październiku 1956» otworzyła się możliwość wyjazdu do pracy duszpasterskiej poza granicami Polski dla chrystusowców. Mimo utrudnień władz PRL-u spora liczba księży wyjechała do pracy w Brazylii i we Francji. Pierwszymi chrystusowcami, którzy w **1958** roku przybyli do Francji byli: **ks. Wojciech Kania**, **ks. Jan Porzycki**, **ks. Jan Pranke**, **ks. Zdzisław Król**, **ks. Arkadiusz Boryczka**. W następnych latach przyjeżdżali i nadal przyjeżdżają kolejne pokolenia chrystusowców, by pełnić misję wśród Polaków rozproszonych na francuskiej ziemi.

W **1978** roku Przełożony Generalny Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej ustanowił **Prowincję** Towarzystwa **pw. Matki Bożej Częstochowskiej** we Francji z siedzibą w **Hesdigneul**. Pierwszym prowincjałem był **ks. Wacław Bytniewski**, następnie **ks. Jan Guzikowski**, **ks. Ryszard Oblizajek**, **ks. Zygmunt Stefański**, który w **2006** roku przeniósł siedzibę prowincji do **Aulnay-sois-Bois**. Obecnie funkcję prowincjała sprawuje **ks. Jan Ciągło**.

Przejęciowo Prowincja obejmowała również **Maroko** (1978-1993) i **Irak** (1986-1989), a od **1994** roku poszerzyła swoje terytorium o Hiszpanię. W **1995** roku Prowincja Towarzystwa Chrystusowego uzyskała statut osoby prawnej i we francuskim zapisie figuruje pod łacińską nazwą **Societas Christi**.

W ciągu minionych 75 lat w ramach naszej Prowincji pracowało 95 księży chrystusowców i 8 braci zakonnych. Spośród tej liczby zmarło już 37 księży i 6 braci. Obecnie 25 księży pełnie posługę duszpasterską we Francji i 7 w Hiszpanii.

Dziś dziękujemy Bogu za minione 75 lat posługi we Francji na rzecz naszych Rodaków. Z pokorą, ale z ogromną radością i wdzięcznością stajemy, by dziękować za każdy rok naszej troski o polską duszę. A w naszych sercach rozbrzmiewa modlitwa, którą każdego dnia, każdy chrystusowiec odmawia w intencji każdego Polaka mieszkającego poza granicami Polski:

«Panie Jezu, Pasterzu dusz, który przyszedłeś szukać i zbawiać wszystkich zaginionych, zlituj się nad braćmi naszymi za granicą. Daj im odczuć głód słowa Bożego oraz pragnienie życia w Tobie; i oni bowiem są Twoim ludem i niech Twoimi zostaną na wieki. Pozwól nam pójść do nich, rozbudzić w nich wiarę ojców i zgromadzić z wszystkich krańców ziemi w Domu Ojca. Spraw też, Panie, by braciom naszym za granicą nie zabrakło dobrych pasterzy, gotowych nieustannie szukać zaginionych owiec. Tym zaś, którzy już są stróżami Twej Owczarni, daj siłę znosić ciężar «dnia i spiekoty». Matko Jezusa, Królowo Polonii Zagranicznej, i wszyscy Święci Polski Patronowie, wstawiajcie się przed Panem za nami i za braćmi naszymi. Amen.